

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Machvmetis Saracenorum Principis, Eivsqve Svccessorum
Vitae, Ac Doctrina, Ipséque Alcoran**

Bibliander, Theodor

[Basel], [1543]

VD16 VD16 K 2583

De fructu mortis Christi. 17.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98259)

duc, patefecit. Hæc sciunt filij lucis, qui CHRISTVM sequuntur: & filij tenebrarum, huius mundi amatores, spiritu CHRISTI carentes, ignorant.

DE FRUCTU MORTIS CHRISTI.

Cap. XVII.

Dilectet aliquis zelosus Arabs: Si mors CHRISTI clarificat patrem omnium creatorem, utiq; potens & laudabilis est, & de hac re iocundum esset plenus informari. Zelo illius uiri, conabimur pro nostra paruitate aliqua adhuc aperire, ut quisq; sic esse non hæsitet. Nam cum non sit dubium, peccata diuidere inter deum & hominem, ut ait propheta, dicens: Peccata uestra diuiserunt inter uos & deum uestrum. & hinc Dauid propheta imitator dei ait, iniquos odio habuit: hoc quidem peccatum potest esse ab ortu, ut sic in peccatis conceptus à matre existat ex immunditia & uoluptate carnis, ut idem propheta se conceptum asserit. Et quoniam omnes sic ex Adam à matre ex uoluntate uiri concepti sunt, & nemo mundus illa munditia quæ est deo grata, Iob dicente: Nunquid iustificari potest homo comparatus Deo, aut apparere mundus natus de muliere? Na scimus enim filij iræ cum spiritu concupiscentiæ carnis, qui non est de regno intellectuali coelorum Dei nostri incorporei, & experimur ex pronitate ad malum, quam ab adolescentia habemus, nos non moueri spiritu dei bono, & hoc in nobis dei dono experimur. Deus enim sic hominem composuit, ut malo uiso expauescat: ut ait Cap. 79. Alchoran. Quapropter nullus est ex Adam uia concupiscentiæ natus, qui non sit à Deo, uel uirito originis, uel peccati actualis separatus: solo CHRISTO excepto. Qui, attestat etiam Alchoran, à matre uirgine Maria, quæ nunquam mala operata est, sine uirili semine seu carnis uoluptate, mundissimè natus existit. Et non est natus filius iræ & odij aut abominationis, sed mundissimus: quare Deo inter omnes qui fuerunt & erunt homines, dilectissimus. Hic utiq; nullum unquam fecit peccatum actuale. Ipse enim est de quo scriptum est: Qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius. Et ita à Deo nunquam diuisus, seu separatus. Hunc diuina sapientia, in sui unionem assumpsit, Nam sicut sapientia maliuolam animam & corpus subditum peccatis abominatur, sic diligit sanctam animam, & corpus ab omni peccato mundissimum, & sibi perpetuo credere desponsat. Ipse est igitur primogenitus similiter, & unigenitus filius regis uirtutum, qui est rex gloriæ. Nam si (Moyse teste) Deus dixit, filius meus primogenitus est Israël: negari non potest, CHRISTVM in Israël, omnium primum qui Messias, atq; ipsum primogenitum Dei in orbem terrarum missum, qui & simul est unigenitus dei filius, ut ipse CHRISTVS ait: Qui non credit in me, iam iudicatus est, quia non credit in nomine unigeniti filij dei. Si igitur hunc suum dilectissimum primogenitum et unigenitum filium Deus dedit pro salute mundi, utiq; maxime mundum dilexit. Quod autem hoc fecit, attestatur euangelium quod dicit: Sic enim deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret. Nonne empti sumus precio magno: puta preciosissimo sanguine unigeniti filij eius, ut simus Dei, qui fuimus sub principe tenebrarum. Ait enim Alchoran, quod Adam à Deo præceptum minime operatus, ius mortale subiuit. Vnde totum genus humanum ob peccatum primi parentis spoliatum innocentia, quæ sola in regno coelorum locum habet, subditum principi huius mundi æternaliter damnatum, ad priuationem uisionis gloriæ dei, quæ mors est intellectualis naturæ, soluit debitum in morte unigeniti filij dei, qui pro omnibus ipsum ut Messiam & regem intellectualis uitæ recipientibus, mortuus est. Sic omnes in eius morte mortui satisfecerunt, & liberati sunt à seruitute principis mortis. Mors enim unigeniti, qui plus omnibus diligebatur à Deo, preciosissima: abunde ideo satisfecit, quia fuit mors præci-

Peccata diuide
re inter Deum et
homines.

Christi natiuitas.

Christus primogenitus pater
et unigenitus
Dei filius.

Christi mors
pro nobis, eiusque
meritum,
præci-

præcedentis dolorem mortis, ut ait propheta, quem omnes morientes ignorant. Quare dicit idem: Vere languores nostros ipse portauit. Et dum ad fidelem, fidei patrem Abraham respicimus, quantum ipse meruit, quia filium suum unigenitum Isaac ut deo placeret in mortem tradere uoluit, statim uidemus quid meruit Messias, seipsum in mortem tradens, ut deo placeret, in redemptione generis humani. Vide ineffabilem laudem dei patris, in eo quod filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. Nonne meruit habere innumerabilem multitudinem filiorum & heredum regni sui celestis, quemadmodum Abraham? Et quid meruit IESVS realiter turpissima & dolorosissima morte mortuus, quæ omnes dolores morientium excedit? Certe quia uitam dedit, resurrectionem à mortuis meruit pro se & fratribus suis patri acquisitis: inter quos ipse est ut primogenitus, in multis fratribus principatum tenens. Nec est regnum intellectualium celorum æstimandum, ut est regnum huius mundi: quod dum plures habent, quilibet minus habet, sed dum idem sine defectu ab innumeris potest uideri & intelligi, ipsum regnum intellectuale ab innumeris intellectibus potest à quolibet in solidum possideri. Intellectualis est uita resurgentium, ut sciant & delectentur se uiuere. Quæ esset remuneratio fidelis pro deo morientis, si maneret in morte, aut si nesciret se uiuere? potius homo optat non esse, quam sine omni intellectu esse.

Sapientia. Quare non resurgit homo ad uitam intellectualem, nisi in sapientia, quæ est sapientia scientia, ut se sapiat & sciat uiuere. Sapientia autem quæ participatur in omnibus intellectum habentibus, in Messia magisterium habet. Participatione igitur illius magisterij, uiuit omnis in CHRISTO resurgens, quia ipse est resurrectio & uita, quæ appetitur. Iam uidet quisque zelosus, quantum opus reformationis humanæ naturæ excedit opus creationis, & quam sapienter omnia sunt ordinata. Sapientia autem quæ omnia sapientissime disposuit, tam circa mortem quam resurrectionem CHRISTI, licet nunquam CHRISTVM dereliquerit, non tamen mortua est, CHRISTO secundum humanitatem per separationem animæ et corporis mortuo, nec est alia sapientia quæ assumpsit IESVM hominem, quam illa sapientia patris dei creatoris per quam cuncta creauit, quam Alchoran, animam Dei nominare uidetur, cum dicat animas hominum participare tantum de anima dei, quantum ipsa sapientia relucet, sed anima CHRISTI plenitudini sapientiae dei est unita. Ob hoc ait Alchoran, deum propriè animam suam CHRISTO dedisse: & ipsum illam ab utero matris habuisse, certis miraculis exemplificat. Loquebatur enim, ut ait, matri suæ in puncto natiuitatis, ipsam confortando. Respondit tunc pro ipsa, illa die cum consanguineis malum de matre suspicantibus. Loquebatur quando uoluit infantibus, sicut senibus: & luto formato, ut homo aut auis fieret. Et ita factum, Mahumet in doctrina sua & in Alchoran asserit. Sic locutus est cæco nato, ut uideret; leprosis, & alijs infirmis, ut sani essent; mortuis, ut uiuerent. Hæc & plura ex euangelio & Alchoran elici possunt: qui liber eum etiam sapientem asserit, dans ei idem nomen quod Deo, quem incomprehensibilem & sapientem sapissime affirmat. Si igitur fatetur CHRISTVM absolute sapientem, sicut & deum patrem, non erit alia sapientia patris creatoris, & alia CHRISTI. Sed pater creator per suam sapientiam, quæ CHRISTVS est, omnia operatur. Hæc est sapientia immarcescibilis, uitam dans omni intellectuali naturæ, quæ sine sapientia mortua est. Ideo ad illius apprehensionem, finis tendit creationis intellectualis naturæ: quam homo, nisi mediatore CHRISTO, in quo humana omnibus hominibus communis natura, sapientia superpremiæ indissolubiler unita est, attingere potest in sua propria natura humana, CHRISTO & sibi communi. Quare CHRISTVS est magister, habens

Regnum celorum ut æstimandum.

Sapientia.

Anima Dei.

Fabula ex Apocryphis.

Patris & Christi eadem sapientia.

habens doctrinam & uerbum uitæ intellectus nostri, reuelator omnium quæ in thesauro Dei continentur, ostensor patris, fontis sapientiæ & gloriæ eius. quæ ostensio, est receptio sapientiæ in se intellectualiter, uiuificans æternaliter ipsum, & faciens ipsum similem CHRISTO filio Dei, qui est in gloriâ Dei patris. Et hoc est esse foelicem, & regnare perpetue in cœlestibus summo gaudio beatitudinis. & hæc sunt promissa CHRISTI, omnibus ipsum recipientibus firmissima.

DE PARADISO Cap. XVIII.

Diceret Arabs aliquis: Remota sunt & multum distantia illa quæ de paradiso in Alchoran leguntur, & ea quæ euangelium promittit. Alchoran enim desideriorum omnium complementum credulis et legem seruantibus promittit, describitq; illa desideria quæ cōmuniter appetuntur per uoluptuosos; sed euangelium solum promittit intellectualem foelicitatem, quæ est in uisione intellectuali, & scientia, sapientiâ, & cognitione. Respondemus, semper nobis apparuisse, tantum inter paradisum Mahumet & CHRISTI interesse, quantum inter sensibilia & intellectualia; aut inter uisibilia, quæ sunt temporalia, & inuisibilia, quæ sunt æterna. Sic & de Alchoran & euangelio pariformiter. Sunt tamen qui allegant pro excusatione compositoris Alchoran, quomodo ipse rudes Arabes trahere uolebat, ut in unum creatorem crederent, qui dedit eis uiuere in hoc sæculo temporali, quod ille etiâ eis esset daturus, in sæculo futuro perpetuo uitam sine defectu, multo ista uita meliorem.

Quodq; ad hunc finem, ut in Alchoran legitur, plures similitudines introduxit, quas tamen nō exposuit, sed sapientibus illas notas reliquit. & nisi exempla sumpsisset ab hac uita sensibili prædicando futuræ uitæ iocunditatem, neque intellexissent, neq; moti fuissent propter promissa eis incognita. Ait enim Cap. 51. Crederentes & benefacientes pulcherrima loca paradisi possessuri, omne suum uelle perficient. Hocq; lucrum est maximum. Huiusmodi pollicitum, illis summam læticiam denunciat. Vnde uidetur unam conclusionem uelle prædicare, scilicet quod Deus est remunerator fidelium sibi seruientium, secundum spem & desideria seruientis: pro seruitute temporali temporalia assequetur, pro perpetuis perpetua, pro uoluptuosis uoluptuosa, pro intellectualibus seruiens intellectualia habebit. Sic enim dicit cap. 6. Deus omnium uota dinoscens, omniumq; diues, mundana quærentibus temporale, cœlestia petentibus atque cœlestibus summum bonum tribuit. Et Cap. lib. dicit: Studiose honorū huius sæculi dabimus illa, sed nullā in alio portionem habebit. Ideo ubi in primo cap. dicit bonos paradisum introire, ubi dulcissimas aquas, pomâq; multimoda, fructus uarios, et decētissimas ac mundissimas mulieres omneq; bonum in æternum possidebunt: aduertendum ad id quod dicit, omneq; bonum in æternum possidebunt: utiq; illud non est aliud quam Deus. tamen sensibilibus promissiones sapissime repetit, & demum in Cap. 64. dicit: Omnes itaq; sapientes timeant Deum, dantem omnibus credentibus sapientiam, suiq; noticiam. Et cap. 107. dicit, Paradisum apud Deum forientur. Et sæpe ponit similia, scilicet quod æterna uita, æternum gaudium, & beatitudo, sit remuneratio. Dicit etiâ in doctrinis, quod nulla futuri sæculi tradipossit similitudo. Ideo non uidetur finaliter, quod possit euangelio contradicere, quod paradisum intellectualium & sapientū, uisionem dei & eius sapientiæ seu CHRISTI asserit. Ideo Alchoran alibi, eos qui in inferno sunt, priuatos ait discretionē & sapientiâ. Etiam alibi, enumeratis omnibus quæ in hoc mundo uidentur, & quæ sæpe promittit paradisum intrantibus; addit, quod bona futuri sæculi his omnibus sunt meliora, quoniam istud seculum in comparatione ad illud futurum nihil sit. Vnde sicut per similitudinem cruciatus ignis sensibilis poenā

Christi præstantia.

Inter Mahumeti paradisum & Christum quanta distantia: item inter euangelium & Alchoran.

Alcorani scopus.

Futuri sæculi nulla tradisimilitudinem posse.